

Sygnatura akt II Ns 1867/16

POSTANOWIENIE

Dnia 16 października 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi II Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodnicząca: SSR A. M.

Protokolant: staż. W. Ł.

po rozpoznaniu w dniu 2 października 2017 roku, w Ł.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku W. P.

z udziałem A. M., U. M., E. M., J. P., T. R., A. J., I. P., M. P., R. P.

o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. R.

postanawia:

odmówić wnioskodawcy W. P. zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. R. zmarłym w dniu 5 kwietnia 2014 roku.

Sygnatura akt II Ns 1867/16

UZASADNIENIE

We wniosku złożonym w dniu 16 sierpnia 2016 roku, W. P. wniósł o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 5 lutego 2014 roku A. R. i przyjęcie oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. R..

W uzasadnieniu wskazano, iż wnioskodawca mylnie zrozumiał termin w jakim może skutecznie złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku. Nadto nie uczestniczył w żadnej rozprawie wyznaczonej w toku postępowania o stwierdzenie nabycia spadku po A. R. (wniosek k. 3).

Postanowieniem z dnia 13 kwietnia 2017 roku Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika postępowania R. P. (postanowienie k. 30).

Uczestnicy postępowania nie zajęli stanowiska w sprawie (okoliczność bezsporna).

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

A. R. zmarł w dniu 5 kwietnia 2014 roku w Ł. jako bezdzietny wdowiec. Jego rodzice zmarli przed nim, nie posiadał rodzeństwa. Wnioskodawca jest kuzynem spadkodawcy (okoliczność bezsporna). Wnioskiem z dnia 23 maja 2014 roku złożonym przez pasierba spadkodawcy – M. J. zostało, przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, w sprawie o sygnaturze akt sprawy II (...) zainicjowane postępowanie o stwierdzenie nabycia spadku po A. R. (wniosek k. 3 załączonych akt o sygnaturze II Ns 1066/14). W skład masy spadkowej po A. R. wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego (okoliczność bezsporna).

Postanowieniem z dnia 28 października 2015 roku, wydanym w sprawie o sygnaturze akt II (...), Sąd wezwał do udziału w sprawie w charakterze uczestnika W. P. (postanowienie k. 210 załączonych akt o sygnaturze II Ns 1066/14).

W. P. nie otrzymał powyższego postanowienia, które było dwukrotnie awizowane (koperta k. 222 załączonych akt o sygnaturze II Ns 1066/14). W tym okresie przesyłki sądowe były doręczane przez (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W. (okoliczność bezsporna, a nadto zeznania świadka B. B. – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2017 roku czas elektroniczny 00:06:22 – 00:11:00 k. 40 – 41).

W miejscu zamieszkania wnioskodawcy w 2015 roku doszło do wymiany skrzynek pocztowych. Zdarzało się bardzo często, że mieszkańcy tejże kamienicy znajdowali w swoich skrzynkach pocztowych, korespondencję, również korespondencję z sądu, kierowaną do sąsiadów. Zdarzały się sytuacje zaginięcia przesyłek (zeznania świadków: B. M. – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2017 roku czas elektroniczny 00:13:11 – 00:19:33 k. 41, M. Z. – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 22 czerwca 2017 roku czas elektroniczny 00:21:27 – 00:24:02 k. 41 – 42).

W dniu 4 stycznia 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi wydał postanowienie, w przedmiocie zawieszenia postępowania w sprawie o sygnaturze II Ns 1066/14 (postanowienie k. 226 załączonych akt o sygnaturze II Ns1066/14). Niniejsze orzeczenie zostało odebrane przez W. P. w dniu 22 stycznia 2016 roku (zwrotne potwierdzenie odbioru k. 240 załączonych akt o sygnaturze II Ns1066/14).

W dniu 26 stycznia 2016 roku W. P. przeglądał akta sprawy o sygnaturze II Ns 1066/14 (zamówienie akt do czytelnik. 228 załączonych akt o sygnaturze II Ns1066/14). Wówczas też wnioskodawca powziął informacje co jest przedmiotem niniejszego postępowania, co wchodzi w skład spadku po A. R. oraz o tym, iż może zostać uznany za jego spadkobiercę. Wnioskodawca poza informacjami uzyskanymi z akt sprawy o sygnaturze II Ns 1066/14, nie czynił żadnych innych ustaleń na okoliczność składu masy spadkowej po zmarłym A. R.. Po dniu kiedy pierwszy raz wnioskodawca zapoznał się z aktami sprawy toczącej się w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po A. R., nie powziął żadnych innych informacji dotyczących składu masy spadkowej po wyżej wymienionym. Wnioskodawca przeglądając akta sprawy o sygnaturze (...), zdawał sobie sprawę z terminu, w którym winien złożyć oświadczenie o odrzuceniu spadku po A. R.. Wnioskodawca nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku w terminie 6 miesięcy od dnia kiedy powziął informację o swoim tytule powołania do spadku po A. R. przez swoją nieuwagę (zeznania wnioskodawcy – elektroniczny protokół rozprawy z dnia 2 października 2017 roku, czas elektroniczny 00:05:11 – 00:17:42, k. 49 – 50).

W dniu 20 lipca 2016 roku W. P. ponownie zapoznawał się z aktami sprawy o sygnaturze II Ns 1066/14 (zamówienie akt do czytelnik. 201a załączonych akt o sygnaturze II Ns1066/14).

W dniu 16 sierpnia 2016 roku W. P. złożył do Sądu wniosek o zatwierdzenie uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku oraz o przyjęcie przez sąd oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 5 kwietnia 2014 roku A. R. (wniosek k. 3).

W dniu 13 kwietnia 2017 roku W. P. złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po A. R. oraz oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po wyżej wymienionym (oświadczenie k. 28).

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił w oparciu o dowody wymienione powyżej, w tym w oparciu o depozycje świadków, zeznania wnioskodawcy oraz dokumenty znajdujące się w załączonych akta postępowania toczącego się przed tutejszym Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi w sprawie o sygnaturze II Ns1066/14.

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zważył co następuje:

Wniosek W. P. nie zasługuje na uwzględnienie, co skutkuje odmową zatwierdzenia wnioskodawcy uchylenia się od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku po zmarłym w dniu 5 kwietnia 2014 roku A. R..

Podstawę prawną przedmiotowego wniosku stanowi przepis art. 1019 § 2 kc.

Przepis ten stanowi, iż spadkobierca, który pod wpływem błędu lub groźby nie złożył żadnego oświadczenia w terminie, może uchylić się od skutków prawnych niezachowania terminu. W tym celu musi złożyć stosowne oświadczenie przed Sądem, w oświadczeniu tym musi jednocześnie oświadczyć, czy i jak spadek przyjmuje, czy też go odrzuca - art. 1019 §2 k.c. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku wymaga zatwierdzenia przez sąd art. 1019 §3 k.c. Stosuje się przy tym postępowaniu przepisy o wadach oświadczenia woli. W myśl art. 84 §2 k.c. można powoływać się na błąd uzasadniający przypuszczenie, że gdyby dana osoba nie działała pod wpływem błędu i oceniała sprawę rozsądnie, nie postąpiłaby tak jak dotychczas (błąd istotny). Zgodnie z ugruntowanym orzecnictwem podstawę uchylenia się przez spadkobiercę od skutków prawnych niezłożenia w terminie oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku może stanowić błąd prawnie doniosły (art. 1019 § 2 kc w zw. z art. 84 § 1 kc zdanie pierwsze i § 2 k.c.). Błędem takim nie jest nieznanostwo przedmiotu spadku pozostająca w związku przyczynowym z niedołożeniem przez spadkobiercę należytej staranności w ustalaniu rzeczywistego stanu majątku spadkowego. Z drugiej strony o błędzie co do przedmiotu spadku można mówić wtedy, gdy brak wiedzy o rzeczywistym stanie majątku spadkowego nie jest wynikiem braku staranności po stronie spadkobiercy, czy też inaczej, gdy "błąd jest usprawiedliwiony okolicznościami sprawy" (tak też Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 czerwca 2005 roku, sygn. IV CK 799/04; publ. OSNC 2006/5/94). W postanowieniu z 9 listopada 2012 roku (sygn. akt II CSK 172/12, LEX nr 1299156) Sąd Najwyższy stwierdził natomiast, że poprzestanie na pozbawionym podstaw przypuszczeniu dotyczącym stanu majątku spadkowego jest wyrazem braku należytej staranności, który uniemożliwia uchylenie się od skutków prawnych złożenia albo niezłożenia oświadczenia woli w oparciu o przepisy o wadach oświadczenia woli, jeśli pomiędzy niedołożeniem wymaganej w okolicznościach sprawy dbałości a brakiem rozeznania co do przedmiotu spadku zachodzi zależność przyczynowo-skutkowa. W orzecnictwie wskazuje się wyraźnie na wymóg aktywizacji spadkobierców celem powzięcia informacji o ewentualnych pasywach spadku, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności dotyczących sytuacji rodzinnej spadkobierców po śmierci jednego z jej członków. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 5 lipca 2012 roku (sygn. akt IV CSK 612/11) wskazał, że błędem istotnym spadkobiercy (art. 1019 § 2 k.c. w zw. z art. 84 § 2 k.c.) jest brak wiedzy o stanie spadku (długach spadkowych), mimo powziętych przez tego spadkobiercę odpowiednich, możliwych działań zmierzających do ustalenia rzeczywistego stanu spadku.

Transponując powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż w ocenie Sądu, mając na uwadze zgromadzony materiał dowodowy, wnioskodawca W. P. o swoim tytule powołania do spadku po A. R. dowiedział się w dniu 26 stycznia 2016 roku, kiedy to zapoznał się z aktami postępowania toczącego się przed tutejszym Sądem, którego przedmiotem jest stwierdzenie nabycia spadku po A. R.. Tego też dnia wnioskodawca powziął informację o składzie masy spadkowej po wyżej wskazanym, na podstawie dokumentów zgromadzonych w ramach postępowania sądowego toczącego się przed Sądem Rejonowym dla Łodzi – Widzewa w Łodzi. Zatem określony ustawowo termin do złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku po A. R. skończył swój bieg dla W. P. z dniem 26 lipca 2016 roku. W ocenie Sądu orzekającego w przedmiotowej sprawie, wnioskodawca nie wykazała błędu, w jakim pozostawał nie składając w ustawowym terminie oświadczenia w przedmiocie spadku. Zgodnie z zeznaniami wnioskodawcy wszystkie informacje, które posiadał do dnia zamknięcia rozprawy w przedmiotowej sprawie były wiadomościami uzyskanymi po zapoznaniu się z aktami sprawy o sygnaturze II Ns 1066/14, w dniu 26 stycznia 2016 roku. Wnioskodawca po tym terminie nie uzyskał żadnych innych informacji o składzie schedy spadkowej, nadto sam nie czynił żadnych starań w tym przedmiocie, przede wszystkim nie kontaktował się z pasierbem spadkodawcy, nie ustalał również wysokości zadłużenia spadku w spółdzielni mieszkaniowej na terenie której znajduje się mieszkanie wchodzące w skład spadku. Co więcej wnioskodawca sam zeznał, iż nie złożył oświadczenia o odrzuceniu spadku w ustawowym terminie, którego bieg rozpoczął się w dniu kiedy dowiedział się o swoim tytule powołania do spadku, poprzez swoją nieuwagę. Wszystkie te okoliczności w ocenie sądu przemawiają za stwierdzeniem, iż W. P. nie pozostawał w błędzie nie składając w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku, tym samym nie może skorzystać z dobrodziejstwa art. 1019 kc, bowiem instytucja zatwierdzenia uchylenia się od skutków prawnych nie złożenia w terminie oświadczenia o odrzuceniu spadku nie odnosi się do takich sytuacji, w których osoba przez swoją nieuwagę i brak należytej staranności w prowadzeniu swych spraw, nie składa w określonym ustawą terminie oświadczenia w przedmiocie odrzucenia spadku.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.